

Міністерство освіти і науки України
Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД І СУЧАСНІСТЬ

**Матеріали
XXX наукової конференції
здобувачів вищої освіти**

Випуск 47

С Т А Т Т І

Одеса – 2024

УДК: 001:005.745

I – 90

Збірник містить **статті** окремих учасників **XXX** наукової конференції здобувачів вищої освіти **«Історичний досвід і сучасність»**.

Редакційна колегія збірника:

Богданова І. М., доктор педагогічних наук, професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Букач В. М., кандидат історичних наук, приват-професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Наумкіна С. М., доктор політичних наук, професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Сокаль М. А., кандидат філологічних наук, доцент
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Сухотеріна Л. І., доктор історичних наук, професор
(НУ «Одеська політехніка»).

Відповідальний редактор – Букач В. М.

Рецензенти:

Колбіна Л. А., кандидат педагогічних наук, доцент
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Мельник Ю. П., кандидат політичних наук, доцент
(Одеський державний аграрний університет).

(С) Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського (м. Одеса), 2024.

(С) Букач В. М., упорядник, 2024.

отримала свою аніме-адаптацію студією J.C.Staff. Це свідчить про те, що люди готові бачити татуйованих героїв як позитивних, добрих та звичайних, та можливо хтось зможе знайти у персонажі Тацу себе.

-
1. Brian Ashcraft, Hori Benny. Japanese Tattoos: History. Culture. Design. Tokyo: TUTTLE. 2016. 106 P. // <http://surl.li/ngema>
 2. Guinto, J. Japan rethinks tattoo ban in defence forces to lift recruitment. *BBC News*. 2023. 7 June // <https://www.bbc.com/news/world-asia-65830197>
 3. Kazuaki «Horitomo» Kitamura. @horitomo_stateofgrace // https://www.instagram.com/horitomo_stateofgrace/
 4. Nootbaar, J. J. No tattoos in the bath: An exploration into the histories of tattooing and bathing in Japanese culture and why the two don't mix in contemporary Japan. *Bulletin of Oita prefectural College of Arts and Culture*. 2023. № 60 P. 47-56 // <https://geitan.repo.nii.ac.jp/records/1722>
 5. Van Gulik, W. R. Irezumi. Leiden: E. J. Brill. 1982. 302 P. // <http://surl.li/ngeiu>
 6. Wang, H. The 'bodyscape': Performing cultural encounters in costumes and tattoos in treaty port Japan. *Global Histories*. 2017. Vol. 3, No. 1. P. 85–107 // <https://globalhistories.com/index.php/GHSJ/article/view/109/57>

БІТЛОМАНІЯ ТА МУЗИЧНА РЕВОЛЮЦІЯ: ВПЛИВ ГРУТУ «THE BEATLES» НА ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ МУЗИЧНОЇ ПАРАДИГМИ

Діаз Г.

Музика «The Beatles», наповнена енергією та експериментом, стала каталізатором справжньої культурної революції. Імена чотирьох музикантів гурту «The Beatles» – Джон Леннон, Пол Маккартні, Джордж Гаррісон та Рінго Старр – стали синонімами нового етапу в розвитку музичного мистецтва. Саме 60-ті роки минулого століття відзначилися зростанням нестримного захоплення та масової популярності нових музикантів. Починаючи піснею «Love Me Do», що вона стала «стартовим вибухом», ініціюючи ланцюг подій, який переріс у величезну хвилю популярності, закінчуючи «Now and then» – останньою піснею гурту у повному складі, відновленою за допомогою штучного інтелекту.

Музика в шістдесятих роках минулого століття визначалася як ключовий елемент масової культури, але її роль в суспільстві виявилася надзвичайно різноманітною. Музика та мода стали засобами самовираження, ілюструючи певний рівень «бунту» серед молоді та породжуючи розвиток різноманітних субкультур. Для тих, хто не бажав самому ставати музикантом, музика слугувала не лише розвагою і заняттям у вільний час. Вона була способом спілкування шляхом концертів та фестивалів, або вираженням особистих поглядів через текст тої чи іншої композиції.

Відтак, пісні поступово стають важливим засобом вираження думок та поширення ідеологій. Безперечно, основна мета музики залишалася сталою, і були гурти, які віддавали перевагу чистій музичності, не звертаючи уваги на політичні та соціальні питання. З іншого боку, існували виконавці, які фокусувалися на «меседжі» тексту пісні. Змінюється й сприйняття образу успішного, цікавого аудиторії музиканта. Відтак, виконавцю тепер потрібно було виглядати так чи інакше цікаво. Важливим постає не лише зовнішній вигляд, але й те, як група чи виконавець представляли себе на сцені, і чи вдалося їм вразити слухачів своєю «виконавською майстерністю» (адже живий виступ, головним чином, вимагає акторської вправності), здатною залучити увагу.

Тогочасна молоді, вочевидь, потребували ковтка свіжого повітря. Відтак, культурний простір поступово адаптувався до інтересів молоді; на екранах телевізорів та хвилях радіо з'явилися передачі для молоді тощо. Саме в цей момент на сцену виходить гурт з чотирьох музикантів, які почали іменувати себе як «The Beatles». Приблизно в цей ж час активізується рух хіпі, який виступав проти війни у В'єтнамі,. Велика кількість юнаків відмовляється служити в армії та обирає зовсім інший шлях, кидаючи виклик тогочасному консервативному суспільству. Молоді люди, об'єднавшись в спільноти, часто кидали свої домівки, намагаючись збудувати своє життя на засадах миру, любові, взаєморозуміння. Хіпі в певному розумінні були нащадками «бітломанів» – прихильників легендарного гурту «The Beatles».

Гурт «The Beatles» не лише мав привабливий зовнішній вигляд, особливо по стандартах тогочасної молоді (що, безперечно, стало однією з ключових їхніх переваг і однією з причин, чому музиканти так швидко стали популярними). Їхня новаторська та смілива манера неодмінно привертала увагу британських підлітків на початку «шістдесятих». Фактично, «The Beatles» стали ідолами для молоді не лише через свою музику. Молоді музиканти не визнавали обмежень: вони були впевненими й жартівливими, та ніхто не міг змусити їх підкорятися стандартам чи вимогам [2, с. 86].

Їхній дебютний альбом під назвою «Please Please Me» підкорив хіт-паради різноманітних британських видань та отримав підтримку в радіошоу BBC Pick of the Pops [3, с. 51]. Після цього досягнення швидко наступив ще один успіх з третім синглом «From Me to You», що принесло «The Beatles» справжню популярність. Їхня музика віддзеркалювала смаки і погляди аудиторії, але в них було дійсно щось неповторне. Відтак, слухати їхню музику було найпростіше «модно». Мода в дійсності є важливим соціологічним та культурним фактором, який, зазвичай, важко пояснити, але на цей раз вона отримала конкретну назву – «Бітломанія».

Термін «Бітломанія» вперше з'явився в газеті Daily Mirror у 1963 році. Спочатку цей феномен, що визначав обожнювання «The Beatles» та всього, що пов'язане з цими музикантами, обмежувався переважно молоддю, але з часом він поширився на усі вікові групи. У своїй авторизованій біографії групи «The Beatles» дослідник Д. Гантер зазначає, що люди різних вікових груп піддавалися цьому впливу, однак, не завжди з такими істеричними проявами, як підлітки [1, с. 182]. Це те, що робить їх винятковими серед інших успішних гуртів. Загальний розголос та істерія, які оточували музикантів, безперечно вплинули на суспільство, культуру, музику. Для пересічних слухачів вони були кумирами, для музикантів – прикладом для наслідування, зразком успішного музичного гурту. Фотографії учасників гурту можна було побачити всюди, а платівки з їхньою музикою користувалися неабияким попитом.

Варто спробувати пояснити причини виникнення «Бітломанії». У цих рок-н-рольних піснях про кохання відзначалася дещо виняткове: текст пісень був напрочуд простим та водночас автентичним, що для тогочасної Великобританії було чимось абсолютно новим. Яскравим прикладом слугують рядки з пісні «I Saw Her Standing There» з дебютного альбому «Please Please Me»:

«Well, my heart went ‘‘Boom’’

When I crossed that room

And I held her hand in mine»

(Що ж, моє серце «затремтіло»

Коли я увійшов в цю кімнату

І тримав її руку в своїй) [5].

Особливо цікавим є концепція альбому «Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band». Цей альбом був винятковим з кількох причин. По-перше, запис альбому тривав чотири місяці (на відміну від попередніх альбомів, де запис тривав протягом кількох годин або максимум днів). По-друге, між піснями немає пауз: «The Beatles» експериментували з різними інструментами та їхнім звучанням. Альбом досі є бестселером серед музичних альбомів у Великобританії. У червні 1968 року «The Beatles» виступили в шоу «Our World International», яке побачило 400 мільйонів глядачів у 24 країнах світу. Їхня пісня «All you need is love» стала надзвичайно популярною серед руху хіпі [3, с. 59].

Прикметно, що в ранніх творах «The Beatles» відсутня соціальна критика. Усі учасники гурту вирости в бідному, або, принаймні, незаможному середовищі, проте немає навіть згадки про соціальну нерівність чи насмішки над заможними. Вони не висловлюють неприязні по відношенню до політиків, незважаючи на свій імідж хлопців-бунтарів, який «The Beatles» утримували на початку своєї кар'єри. Водночас, музиканти відчайдушно висловлюють своє непогодження з усталеними стандартами у своїх текстах, які чітко демонструють, чого насправді бажає молодь.

Наприклад, пісня «Eleanor Rigby» з альбому «Revolver» 1966 року розповідає історію дівчини, яка регулярно відвідує церкву, але водночас відчувається дуже самотньою. П. Маккартні описує, що вона має «обличчя, яке тримає в банці біля дверей», і ставить питання: «для кого це?». З кожним кроком лірична героїня, здавалося б, стає все більше відчуженою. Зрештою, вона померла, та ніхто не прийшов на її похорон. Пісня стає виразним нападом на сувору моральність покоління батьків, дідусів і бабусь, яка, на думку молоді, видається нудною та марною.

Інша композиція, «The Fool On The Hill», з альбому «Magical Mystery Tour» 1967 року, виражає критику людської сліпоти та обмеженості, а також засуджує схильність «кидати косий погляд» на кожного, хто виділяється. У цій композиції «The Beatles» висміюють загальну тенденцію суспільства сприймати за дурня будь-кого, хто йде всупереч усталеним нормам та не наслідує стереотипів.

Дослідник Д. Гантер стверджує, що «Бітломанія» тривала три роки (вона почалася в жовтні 1963 року і припинилася в 1967 році [1, с. 182]). Однак із цим твердженням можна посперечатися, оскільки прояви «Бітломанії» частково помітні і в 2023 році. Це пов'язано насамперед із релізом гуртом нового синглу від 2 листопада 2023 року. Так чи інакше, сучасна музика повертається до хітів «The Beatles», зокрема в 2020-2021 рр. увага була прикута до «Eleanor Rigby», а в 2022-2023 рр. в соціальних мережах все частіше звучить «And I Love Her». Навіть після смерті двох учасників, офіційного розпуску гурту більше ніж 40 років тому, їхня музика лишається актуальною, а сучасні музиканти з різних країн світу шукають натхнення в їхній творчості.

Можливо, «The Beatles» не вирізнялися як справжні оратори, але, безумовно, були «проповідниками», що поширювали справжні думки молоді шляхом музичних композицій. Для багатьох людей вони стали втіленням нового покоління, частково завдяки розголосу, який вони отримали. Таким чином, сприйняття пісень «The Beatles» значною мірою залежить від

кожного: їхні пісні можуть розумітися та інтерпретуватися різними людьми по-різному. Цікавим є те, що деякі можуть виявити в текстах алюзії, про які музиканти, можливо, й не думали. Починаючи з 1963 року, музику «The Beatles» постійно аналізували та інтерпретували. Самі учасники гурту інколи користувалися тим, що суспільство намагалося знайти глибокий сенс в їхніх піснях. Наприклад, у пісні «I am The Walrus» Дж. Леннон спеціально залишив у тексті каламбури та нісенітницю, переконаний, що знайдуться ті, хто намагатиметься віднайти у них глибокий сенс.

В якості ілюстрації впливу «The Beatles» на інші гурти, наведу слова Б. Мея, гітариста «Queen», що є одним з найвизначніших та найуспішніших британських гуртів. У своїх згадках він описує, як «Queen» записували свій найбільший хіт – «Bohemian Rhapsody» (випущений у 1975 році та визнаний «Піснею тисячоліття» та піснею номер один за всі часи в Книзі рекордів Гіннеса). Б. Мей називає пісні «The Beatles» як своєрідну «Біблію» для гурту «Queen» [4].

В Великобританії поява гурту «The Beatles» сприймалася як народження нової, захопливої та непередбачуваної сили, як потік дивних звуків і голосів, що зберегли ліверпульський акцент робітничого класу. До приходу «The Beatles» поп-музика в Британії переважно була американською. Вплив «The Beatles» на США також був вражаючим, оскільки американські вчені детально аналізували кожен пісню та вислови гурту, особливо ті, що належали Дж. Леннону. Його заклики, зокрема: «Все, що тобі потрібно – це любов», та «Дайте миру шанс» – прості слова, прості думки, що стали гаслами покоління.

Надзвичайно великим є внесок «The Beatles» у глобалізацію музики. Під час Бітломанії, закріпився процес англіфікації музичного світу, який розпочався ще в рок-н-рольні «п'ятдесяті». Це явище змусило людей з неангломовних країн почати вивчати англійську мову. У ті часи для багатьох людей платівки стали основним джерелом автентичного англійського мовлення, і найчастіше вони слухали саме «The Beatles».

Багато гуртів почали використовувати англійську мову, оскільки її розглядали як щось особливе та «гарантію» якості. Як музика, так і слова відображають енергію та дух «шістдесятих» років. В текстах пісень «The Beatles», а також у їхніх життєвих історіях, відчуються нові ідеї, інноваційний підхід, розрив між поколіннями. Історія розвитку гурту, від бурхливих і сміливих хлопців, які вигукували «She loves you», до хіпі, що шукають сенс життя та виконують «Strawberry Fields Forever», віддзеркалює зростаючий вплив хіпі та східних культур, а також загальні зміни у смаках та інтересах людей.

Багато артистів і сьогодні знаходять натхнення у творчості «The Beatles». Наразі ці музиканти, можливо, вже не є кумирами молоді, але їхнє ім'я залишається відомим на весь світ, а їхній вплив можна помітити майже в будь-якому музичному та культурному контексті, навіть в сучасному світі. Зокрема, наприклад, сучасна популярна співачка Lana del Rey у своїй композиції «West Coast» використала семпл з пісні «And I love her», яка була написана П. Маккартні за участі Дж. Леннона. Прикметно, що співачка також має спільну композицію із сином Дж. Леннона – Шоном Оно Ленноном. В Україні офіційно найбільшим концертом за всю історію незалежності визнаний виступ П. Маккартні у 2008 році. Тільки у Києві концерт побачило близько 350 000 шанувальників «The Beatles», тоді як ще у 7 містах України концерт можна було побачити на великому екрані чи на телетрансляції [6]. Отже, четверо артистів з музичного колективу «The Beatles» успішно реалізували не лише концепцію справжньої музичної революції в період своєї великої популярності, але також внесли вагомий внесок у трансформацію сучасної музики.

-
1. Hunter, Davies. The Beatles: The Authorized Biography. New York: McGraw-Hill Book Company, 1968. 357 p.
 2. Kureishi, Hanif. "Eight Arms to Hold You." London Kills Me. London: Faber & Faber, 1991. P. 81 - 94.
 3. MacDonald, Ian. Revolution in the Head: The Beatles Records and the Sixties (Second revised ed.). Pimlico / Random House, 2005. 544 p.

4. Queen: Greatest Video Hits 1. DVD. Queen Productions Ltd., 2002. 133 min.
5. The complete Beatles lyrics. / ed. by Beatles. Milwaukee, WI : Hal Leonard, 1982. 224 p.
6. Маккартні залишився задоволений грозою...*News. ua. Культура*. 2008. 16 червня.// <https://web.archive.org/web/20160304211005/http://www.newsr.uua/arch/rest/16jun2008/makkartni.html>

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ У КРАЇНАХ ЄС

Гуцол О., Кривдіна І. Б.

З початком повномасштабного російського вторгнення в Україну Радою Європейського Союзу в березні 2022 року було встановлено режим тимчасового захисту для українців, що шукають порятунку від війни. Зазначений режим передбачає дозвіл на проживання, отримання житла, медичну допомогу, доступ до ринку праці та освіти для дітей у країнах-членах.

Наукова розвідка присвячена загальним засадам працевлаштування українських біженців в Європейському Союзі. Зокрема, вважається за необхідне визначити правову базу питання й назвати спеціалізовані загальноєвропейські та національні установи, які допомагають у процесі пошуку роботи для українців, а також розглянути певні особливості механізму працевлаштування в окремих країнах ЄС.

Правовим підґрунтям для доступу на ринок праці тимчасово захищеним особам є:

1. Загальноєвропейські нормативні документи Ради ЄС:

а) Директива Ради 2001/55/ЄС від 20 липня 2001 року про мінімальні стандарти для надання тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб та про заходи, що сприяють збалансованості зусиль між державами-членами щодо прийому таких осіб та відповідальності за наслідки такого прийому;

З М І С Т

1. Кравець О., Букач В. М. Володимир Великий у вітчизняній історіографії.....	3
2. Шеремета В., Букач В. М. Постать Б. Хмельницького в українській історіографії.....	9
3. Окул І. І. Арман дю Плессі де Рішельє: дипломат, політик, організатор.....	15
4. Гавриленко Н. Зовнішня політика Великої Британії в період «холодної війни».....	24
5. Недялкова В., Лясков О. О. До проблеми розвитку культури мовлення учнів початкових класів.....	30
6. Рабаджи К. С. Реалізація диференційованого підходу у гуртковій роботі: основні поняття та методи.....	39
7. Федорова І. В. Інноваційні підходи щодо розвитку творчості особистості у процесі фахової підготовки здобувачів освіти.....	50
8. Синельник О. Феномен політичної філософії Аристотеля.....	56
9. Шевчук А. Японське татування як вид мистецтва.....	62
10. Діаз Г. Бітломанія та музична революція: вплив гурту «The Beatles» на формування сучасної музичної парадигми.....	70
11. Гуцул О., Кривдіна І. Б. Загальні засади працевлаштування українських біженців у країнах ЄС.....	77
12. Красильникова А. Культ звинувачення жертви в освітньому середовищі України.....	85
13. Наші автори.....	91

Примітка:

1. Статті Діаз Г., Шевчук А. підготовлені під наглядом керівництвом приват-професора Букача В. М.
2. Стаття Гавриленко Г. підготовлена під науковим керівництвом доцента Мойсєвої Т. М.
3. Стаття Красильникової А. підготовлена під науковим керівництвом доцента Чістякової І. М.
4. Стаття Синельник О. підготовлена під науковим керівництвом доцента Самуйліка М. М.

Історичний досвід і сучасність: Матеріали XXX наукової конференції здобувачів вищої освіти. Статті / Відп. ред. В. М. Букач. Вип. 47. Одеса: ПНПУ, 2024. 92 с.

Підписано до друку	. 05. 2024
Умовн.- друк. арк.	4,3
Тираж	100 прим.